

5. Sprejem odloka o razglasitvi cerkve Sv. Štefana na Kupljeniku za spomenik lokalnega pomen

PREDLAGATELJ:
PREDSTAVNIK:

Župan Anton Mežan
Matevž Remškar, ZVKDS - konservator

PREDLOG SKLEPA:

Občinski svet Občine Bled sprejme osnutek Odloka o razglasitvi cerkve sv. Štefana na Kupljeniku za spomenik lokalnega pomena.

Na podlagi 12. člena zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg) in 16. člena statuta Občine Bled (Uradni list RS, št. 67/09-UPB, 87/12 in UGSO, št. 30/17) je Občinski svet Občine Bled na ____ seji dne _____ sprejel

ODLOK o razglasitvi cerkve sv. Štefana na Kupljeniku za spomenik lokalnega pomena

1. člen

Z namenom, da bi trajno zagotovili ohranitev in posebno družbeno varstvo kulturnih vrednot razglasamo za kulturni spomenik lokalnega pomena naslednjo enoto nepremične kulturne dediščine:

Kupljenik - Cerkev sv. Štefana (EID 1-01642)

Objekt ima zaradi kulturnih in sodobnih družbenoekonomskih vrednosti poseben pomen za Občino Bled.

2. člen

Lega, obseg spomenikov in lastništvo:

Objekt	ID stavbe (vse k.o. 2193 Selo pri Bledu)	Parc. št. (vse k.o. 2193 Selo pri Bledu)	Lastnik (vir: ZK)
Cerkve sv. Štefana s pripadajočim zemljiščem	ID 2193-37	956 v celoti	ŽUPNIJA BOHINJSKA BELA Bohinjska Bela 001, 4263 Bohinjska Bela

Meje spomenika so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:1000. Izvirnik načrta, ki je sestavni del tega odloka, hranita Ministrstvo za kulturo, INDOK center in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

3. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev cerkve sv. Štefana na Kupljeniku za kulturni spomenik lokalnega pomena:

- slikovita umeščenost na vzpetini nad vasjo Kupljenik,
- cerkev ima najverjetneje starejšo predhodnico, vas Kupljenik je se omenja že v 14. stoletju,
- današnja cerkev je bila zgrajena v 2. polovici 16. stoletja,
- v 17. stoletju so ladjo barokizirali, ladja in prezbiterij sta banjasto obokana,
- baročni zvonik je iz leta 1687,
- na zunanjsčini in v notranjsčini so vidni deloma odkriti sledovi poznogotskih oz. renesančnih fresk,
- dobro je ohranjena materialna struktura spomenika,
- objekt ima visok znanstveno raziskovalni potencial.

4. člen

Varovane sestavine spomenika:

- primerna zunanja ureditev in neokrnjen ambient cerkve,
- tloris in prostorska zasnova,
- horizontalni in vertikalni gabariti,
- oblika fasad, razporeditev okenskih in vratnih odprtih in oblika in vrsta stavbnega pohištva vključno z zasteklitvijo,

- grajena strukture z ometi in stavbnimi členitvami, kamnoseški elementi,
- oblika in sestava konstrukcij,
- oblika in sestava morebitnih historičnih strešnih konstrukcij,
- oblika in naklon streh ter tip kritine,
- ostanki poslikav na zunanjsčini in v notranjščini,
- ostanki izvirne notranje opreme.

5. člen

Za spomenik velja splošni varstveni režim, ki določa ohranjanje in varovanje stavb v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti. Dovoljeni so obnovitveni posegi in posegi za njihovo predstavitev in interpretacijo, vzpostavitev muzejske funkcije ter funkcije, ki spodbujajo dostopnost spomenika in hkrati ne krnijo njegovih varovanih vrednot.

Velja tudi režim, ki določa:

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika;
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance;
- ohranjanje »varovanih sestavin spomenika«;
- za vsako spremembo funkcije kulturnih spomenikov ali njihovih delov in za vsak poseg v spomenike in njihove dele je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturno varstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

6. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja pristojni inšpektorat, skladno z zakonom o varstvu kulturne dediščine.

7. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije

Datum: 28.02.2023
Številka:

Občina Bled
Anton Mežan - župan

Obvezni elementi predloga za razglasitev nepremičnega kulturnega spomenika

Obrazec mora biti izpolnjen posebej za vsako enoto dediščine, ki je predlagana za razglasitev za kulturni spomenik.
Če je za predlog razglasitve izdelan elaborat razglasitve, mora biti ta obrazec njegov sestavni del.

Datum: 17. 1. 2023

I. VRSTA SPOMENIKA

- spomenik lokalnega pomena
 spomenik državnega pomena

II. ENOTA DEDIŠČINE

EID: 1-01642

Ime enote: Kupljenik - Cerke sv. Štefana

III. OBSEG RAZGLASITVE

- posamezni spomenik
 spomeniško območje
 razglasitev na podlagi sporazuma
 enotno zavarovanje spomenika in narave

IV. OPIS ENOTE

Cerkev sv. Štefana je pravilno orientirana, z prezbitერიem na vzhodu. Stoji na pobočju hriba, jugozahodno od vasi Kupljenik, pod prazgodovinskim gradiščem. Današnja cerkev, ki ima najverjetneje starejšo predhodnico, saj je vas omenjena že v 14. stoletju, je bila zgrajena v 2. polovici 16. stoletja. Pozneje so vhodno lopo na zahodnem pročelju pozidali in ladjo barokizirali. Ladja in prezbitერიj sta banjasto obokana. Zvonik je iz leta 1687. Na zunanjščini in v notranjščini so sledovi poznogotskih oz. renesančnih fresk.

V. VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK

- Slikovita umeščenost na vzpetini nad vasjo Kupljenik.
- Cerkev ima najverjetneje starejšo predhodnico, vas Kupljenik je se omenja že v 14. stoletju.
- Današnja cerkev je bila zgrajena v 2. polovici 16. stoletja.
- V 17. stoletju so ladjo barokizirali, ladja in prezbitერიj sta banjasto obokana.
- Baročni zvonik je iz leta 1687.

- Na zunanjščini in v notranjščini so vidni deloma odkriti sledovi poznogotskih oz. renesančnih fresk.
- Dobro je ohranjena materialna struktura spomenika.
- Objekt ima visok znanostvenoraziskovalni potencial.

VI. VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Primerna zunanja ureditev in neokrnjen ambient cerkve,
- tloris in prostorska zasnova,
- horizontalni in vertikalni gabariti,
- oblika fasad, razporeditev okenskih in vratnih odprtin in oblika in vrsta stavbnega pohištva vključno z zasteklitvijo,
- grajena strukture z ometi in stavbnimi členitvami, kamnoseški elementi,
- oblika in sestava konstrukcij,
- oblika in sestava morebitnih historičnih strešnih konstrukcij,
- oblika in naklon streh ter tip kritine,
- ostanki poslikav na zunanjščini in v notranjščini,
- ostanki izvirne notranje opreme.

VII. OBSEG IN PODATKI O LASTNIKIH

VII.1. Spomenik

katastrska občina	parcelna številka	cela / del	številka stavbe	lastnik
Selo pri Bledu (2193)	956	cela	37	ŽUPNIJA BOHINJSKA BELA Bohinjska Bela 001, 4263 Bohinjska Bela

VIII. PREMIČNINE, KI SO SESTAVNI DEL SPOMENIKA

Zakon določa, da mora akt o razglasitvi obsegati tudi podatke o inventarni knjigi premožnin, ki so sestavni del spomenika, in pristojni organizaciji, če se skupaj z nepremičnim spomenikom razglašajo tudi premožnine, ki so njegov sestavni del. Inventarno knjigo premožnin praviloma izdela pristojna organizacija za varstvo premožniške dediščine. Za premožnine, trajno pritrjene v spomenik (npr. oltarji, lestenci, klopi, ...), inventarna knjiga premožnin ni potrebna. Pritrjene premožnine morajo biti opredeljene med varovanimi sestavinami spomenika.

- Spomenik nima premožnin, ki so njegov sestavni del.
- Premožnine, ki se razglašajo skupaj s spomenikom, so vpisane v inventarno knjigo.
- Inventarna knjiga je priloga predloga za razglasitev.
- Inventarno knjigo hrani:
- Z aktom o razglasitvi je treba opredeliti obveznost izdelave inventarne knjige premožnin, ki so sestavni del spomenika, in sicer najkasneje v roku _____ od sprejetja akta o razglasitvi.

Opis premožnin oziroma morebitna pojasnila glede premožnin:

V cerkvi so zgolj premožnine, ki so neodtujljivi sestavni del nepremičnine, kot npr. oltarji, lestenci, klopi.

IX. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim, ki določa ohranjanje in varovanje stavb v njihovi izvornosti in neokrnjenosti. Dovoljeni so obnovitveni posegi in posegi za njihovo predstavitev in interpretacijo, vzpostavitev muzejske funkcije ter funkcije, ki spodbujajo dostopnost spomenika in hkrati ne krnijo njegovih varovanih vrednot.

Velja tudi režim, ki določa:

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika;
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance;
- ohranjanje »varovanih sestavin spomenika«;
- za vsako spremembo funkcije kulturnih spomenikov ali njihovih delov in za vsak poseg v spomenike in njihove dele je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturno varstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

X. OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

/

XI. PREDKUPNA PRAVICA NA NEPREMIČNINI V VPLIVNEM OBMOČJU

/

XII. OBVEZNOST JAVNE DOSTOPNOSTI SPOMENIKA

XII.1. Obveznost javne dostopnosti spomenika

Z aktom o razglasitvi je treba zagotoviti obveznost javne dostopnosti spomenika

da ne

XIII. UPRAVLJANJE SPOMENIKA

Zakon predpisuje obveznost določitve upravljavca in sprejetje načrta upravljanja za spomenike, ki so varovani na podlagi mednarodnih pravnih aktov in za spomeniška območja (glej 59. in 60. člen ZVKD-1). Z aktom o razglasitvi se lahko opredeli obveznost sprejetja načrta upravljanja tudi za druge spomenike.

XIII.1. Obveznost sprejetja načrta upravljanja

Z aktom o razglasitvi je treba opredeliti obveznost sprejetja načrta upravljanja.

da ne

XIII.2. Utemeljitev sprejetja načrta upravljanja

Če predlagate obveznost sprejetja načrta upravljanja za spomenike, za katere načrt upravljanja ni predviden z zakonom, morate to posebej utemeljiti.

- Obveznost sprejetja načrta upravljanja je predvidena z zakonom.
- Obveznost sprejetja načrta upravljanja ni predvidena z zakonom.

XIV. OZNAČITEV SPOMENIKA

Zakon določa, da morajo biti nepremični spomeniki označeni. Z aktom o razglasitvi se lahko konkretizirata način in mesto označitve v skladu Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11). Če bi bila označitev spomenika v nasprotju s koristmi varstva in drugimi javnimi koristmi, se označitev spomenika ne opravi (glej 58. člen ZVKD-1). Izjemoma se ne označujejo posamezni arheološki ali drugi spomeniki, kadar tako določa akt o razglasitvi in je to nujno zaradi načina varovanja spomenika ali njegovih delov.

- Z odlokom o razglasitvi je treba konkretizirati način označitve.
Opreделите pogoje označitve:

Spomenik se primerno označi na način, ki ne krni materiala ali pojavnosti objekta.

- Spomenik se zaradi koristi varovanja ne označi s predpisano oznako.
Utemeljitev:

XV. RAZGLASITEV SPOMENIKA, KI VPLIVA NA OHRANJANJE NARAVE

Razglasitev se nanaša na območje, varovano ali zavarovano po predpisih s področja ohranjanja narave da ne

V postopku priprave predloga za razglasitev so bile pridobljene naravovarstvene smernice. da ne

Številka in datum izdaje naravovarstvenih smernic:

XVI. OCENA FINANČNIH POSLEDIC /

XVII. USKLAJENOST Z REGISTROM NEPREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

- Podatki v predlogu za razglasitev so v celoti usklajeni s podatki registra.
 Podatki v predlogu za razglasitev niso usklajeni z registrom, potrebna je sprememba vpisa.

Usklajenost preveril:

Bernarda Jesenko Filipič

ime in podpis

XVIII. GRAFIČNE PRILOGE

- Izris spomenika in vplivnega območja na DKN.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, katastrske občine, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena, parcele morajo biti označene s parcelnimi števkami.
Izris mora biti žigosan.
- Izris spomenika in vplivnega območja na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000.
Izris mora vsebovati navedbo EŠD, merila izrisa in datuma izrisa.
Spomenik in vplivno območje (če obstaja) morata biti na izrisu jasno označena.
Izris mora biti žigosan.

XIX. DRUGE PRILOGE

- elaborat predloga za razglasitev
- inventarna knjiga premičnin
- kopija naravovarstvenih smernic

XX. SEZNANITEV LASTNIKA Z RAZGLASITVIJO

12. člen ZVKD-1 določa, da seznanitev lastnikov s predlogom za razglasitev opravi zavod za spomenike državnega pomena in občina za spomenike lokalnega pomena. Javno obravnavo je treba izvesti, če gre za razglasitev spomeniškega območja. S seznanitvijo je lastnikom dana možnost, da podajo svoje mnenje v zvezi z razglasitvijo. Zavod se mora do mnenj lastnikov opredeliti. S predlogom za razglasitev je treba seznaniti tudi upravljavca.

Predviden način obveščanja lastnikov/upravljalcev:

- po pošti (priporočeno s povratnico)
- z javnim naznanilom
- javna obravnava
- drugo:

XXI. DOSTAVA

Predlog se organu, ki bo sprejel akt o razglasitvi, dostavi v pisni in elektronski obliki (PDF datoteka).

Odgovorni konservatorji:

Matevž Remškar, mag. um. zgod.

Vodja območne enote:

Irena Vesel, u. d. i. a.

OBRAZLOŽITEV:

1. Razlogi, cilji ter ocena stanja

Osnovni namen odloka je v tem, da se uredi status spomeniške enote in trajno zagotovi ohranitev in posebno družbeno varstvo kulturnih vrednot na območju občine Bled. Razglasitev enote za spomenik lokalnega pomena omogoča dodatno zaščito prepoznane dragocene enote kulturne dediščine in hkrati predstavlja podlago za pridobivanje sredstev s strani države. Eden od razpisnih pogojev za pridobivanje finančnih sredstev je praviloma razglasitev enote za spomenik lokalnega ali državnega pomena.

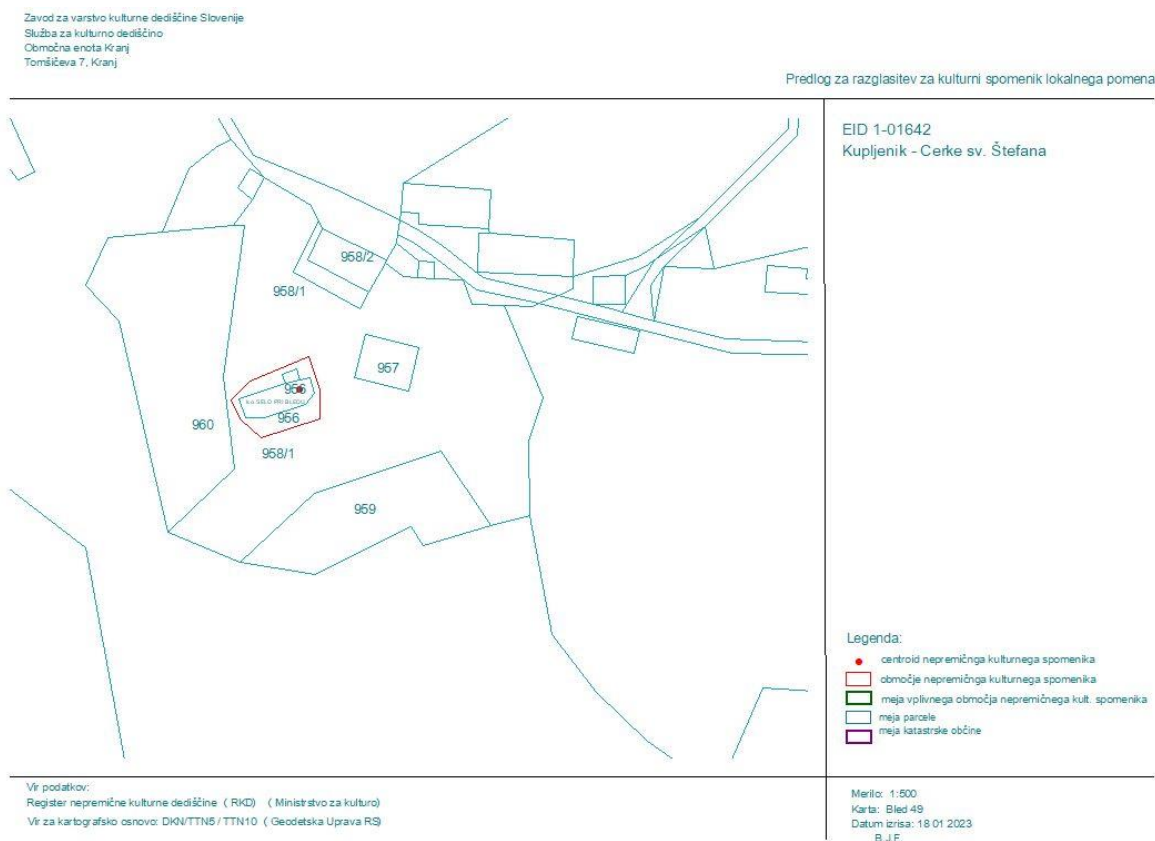
2. Obrazložitev vsebine

Pri pripravi odloka so upoštewane določbe Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1) (Uradni list RS, št. 16/2008, 123/2008, 8/2011, 30/2011 - odl. US, 90/2012, 111/2013, 32/2016, 21/2018 - ZNOrg)

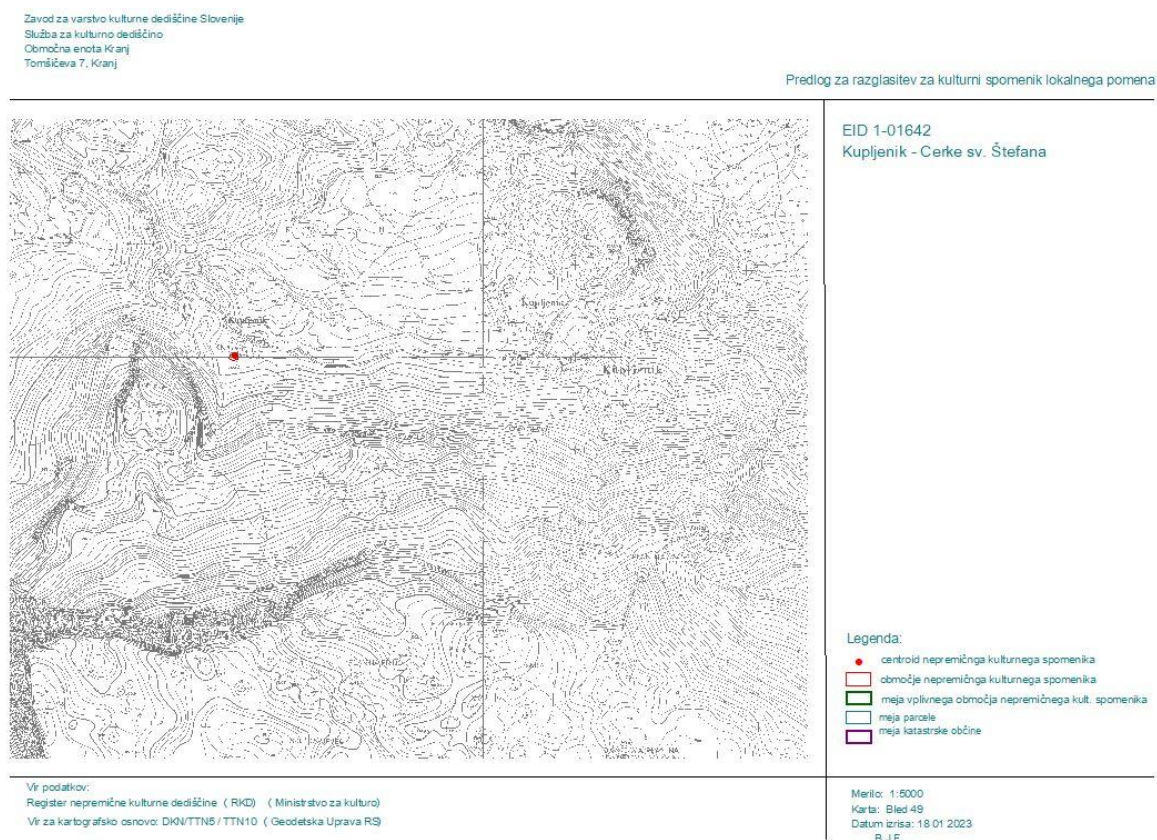
Vsebino odloka so pripravili na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj.

UTEMELJITEV RAZGLASITVE:

Cerkev sv. Štefana je pravilno orientirana, z prezbiterijem na vzhodu. Stoji na pobočju hriba, jugozahodno od vasi Kupljenik, pod prazgodovinskim gradiščem. Današnja cerkev, ki ima najverjetneje starejšo predhodnico, saj je vas omenjena že v 14. stoletju, je bila zgrajena v 2. polovici 16. stoletja. Pozneje so vhodno lopo na zahodnem pročelju pozidali in ladjo barokizirali. Ladja in prezbiterij sta banjasto obokana. Zvonik je iz leta 1687. Na zunanjščini in v notranjščini so sledovi poznogotskih oz. renesančnih fresk.

Slika 1: Predlog za razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena

Slika 2: Lega objekta predlaganega za razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena

Slika 2: Izsek iz grafičnega prikaza Varstveni režimi kulturne dediščine eRKD (Vir: PISO)

3. Finančne posledice

Sprejem odloka ne pomeni neposrednih finančnih posledic za občinski proračun.

Pripravili:
Matevž Remškar, ZVKDS - Konservator

mag. Aleksandra Žumer
Višja svetovalka za pravne zadeve zadeve-
vodja službe

in
mag. Petra KRAJNER
Višja svetovalka za prostor – vodja službe